БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 46 (5975)
МАРТЫН 3
ПЯТНИЦА
1950 он

ВКП(б)-гэй БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ОБКОМОЙ, БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ба ВКП(б)-гэй УЛАН-УДЫН ГОРКОМОЙ ОРГАН

Сэн 20 мүнгэн.

1950 оной мартын 12-ой воскресеньедэ СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта бүгэдөөрөө хабаадая!

Арадай ажана тэниглэн байдал тухай сталинска анхарал

(«Правдын» түрүү бэшэгһэ)

Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудта гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Тогтоол тунхаглагдаба.

Парти ба правительствын энэ түүхэтэ шиидхэбэри дотор ажалшад тухай сталинска анхарал айхабтар тодоор харагдана. Ленин—Сталинай партиин бүхы ажал ябуулгань арадтаа хизааргүй үнэнөөр алба хэдэг ябадал мүн, арадай интересүүдһээ дээшээ интересүүд гэжэ партида байхагүй! Тиимэл ушарһаа манай агууехэ партида арад зон заха хизааргүй ехээр этигэдэг ба халуунаар инагладаг байна.

Дүрбэн жэлэй урда тээ, 1946 оной февралиин 9-дэ, һунгагшадай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ партиин ба арадай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталин иигэжэ зааһан байгаа:

«Ойрын сагта карточна системэ үгы болохо гэжэ хэлэхэһээ гадна, үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ябадалда, бүхы эд товарнуудай үнэ сэнгүүдые удаа удаалан химдадхажа, ажалшадай ажабайдалай хэмжэее үргэхэ ябадалда онсо анхарал хандуулагдаха байна...»

Коммунистическэ парти ба советскэ правительство болбол нүхэр Сталинай энэ заабарие эсэшэ-сусашагүйгөөр бэелүүлнэ. 1947 оной эсэстэ карточна системын болюулагдаһаниинь мэдээжэ. Үнгэрһэн жэлнүүдэй турша соо эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүд тоогоороо гурбадахин химдаруулагдаа. 1947 оной декабрьда юумэнүүдэй сэнгүүдые нэгэдэхеэ химдаруулхада, хүн зондо жэлэй турша соо 86 миллиард шахуу түхэригэй ашаг олгоһон байгаа.

1949 оной мартда юумэнүүдэй сэнгүүдые хоёрдохёо химдаруулхада, хүн зондо жэлэй турша соо 71 миллиард шахуу түхэригэй хэмжээтэй нэмэлтэ ашаг хангаһан байха юм. Гүрэнэй худалдаа наймаандахи юумэнүүдэй сэнгүүдые гурбадахяа химдаруулһанай ашаар, хүн зон жэлэй турша соо 80 миллиард түхэригһөө доошо бэшэ ашагта хүртэхэнь. Гүрэнэй худалдаа наймаандахи юумэнүүдэй сэнгүүдые химдаруулхада, колхозно рынок дээрэ ба кооперативна худалдаа наймаанда мүн энэ зэргын лэ химдаралга болохо байһание хараадаа абабал, энэ—гурбадахи химдаруулгаһаа хүн зоной абаха ниитэ ашагынь жэлэй турша соо 110 миллиард түхэригһөө доошо бэшэ байха болоно.

Арадай ажана тэниглэн байдал тухайда гүрэнэй зүгһөө үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргангүйгөөр социализм байжа шадахагүй. Энэ хадаа социалистическэ обществын хүгжэлтын зайлашагүй хуули мүн.

Арадай ажана тэниглэн байдал тухайда гүрэнэй үдэр бүриин анхарал оролдолгые советскэ хүн бүхэн бэеэрээ үзэжэ байна. «Юумэнүүдэй үнэ сэнгые химдаруулха политика хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй ашаар советскэ түхэригэй худалдан абаха шадалынь дээшэлнэ, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салин хүлһэн сэг үргэлжэ ургана. Худалдаа наймаанай эрьесэ хододоо үргэлхэгдэнэ, үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээн гаргалга ехэдхэгдэнэ. Шухала эд товарнуудые арадай хэрэглэлгэнь 1949 ондо дайнай урдахи хэмжээе үлүүлээд байгаа».

Юумэнүүдэй сэнгүүдые шэнээр химдаруулга хадаа 1949 ондо манай промышленностиин ба хүдөө ажахын туйлаһан амжалтануудай үндэһэ һуури дээрэ, ажалай бүтээсын ургалтын ба продукциин өөрынь үнын химдаралгын үндэһэ һуури дээрэ бэелүүлэгдэхэ аргатай болоо. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй дүрбэн жэл соо дайнай урда тээхи үйлэдбэриин хэмжээн һэргээн бодхоогдохоһоо гадна, мүн нилээд үлүүлэгдээ, манай ороной арадай ажахын бүхы һалбаринууд этигэлтэйгээр урагшаа дабшажа байна. Энэ хадаа советскэ арадай ажана тэниглэн байдалай хэлбэришэгүйгөөр ургажа байһанай гэршэ мүн. Яахадааб гэхэдэ, ажахын социалистическэ системын условидо «үйлэдбэриин хүгжэлтэ хадаа конкуренциин ба капиталистическэ ашаг олзо хангалгын принциптэ бэшэ, харин түсэбтэ хүтэлбэрилгын ба ажалшадай материальна болон культурна хэмжээнэй саг үргэлжэ дэбжэлгын принциптэ зорюулагданхай байдаг» гэжэ нүхэр Сталин заана.

1950 оной мартын 1-һээ хойшо юумэнүүдэй сэнгүүдые химдаруулга хадаа дайнай хойто тээхи бүхы жэлнүүдэйхиһээ эгээн ехэнь болоно. Энэ химдаруулга хадаа бүхы ажалшадта асари ехэ ашаг дахинаа олгохо байна. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салин хүлһэн саашадаа ехээр дээшэлхэ. Пенсионернүүдэй ба стипендиадуудай байдал улам һайжарха, яахадааб гэхэдэ, юумэнүүдэй сэнгүүдэй химдаруулагдахада пенсинүүдэй ба стипендинүүдэй хэмжээн хубилгагдангүй үлэхэ байна. Таряашадай олзо доходуудынь саашадаа горьтойгоор дээшэлхэ—эдэнэр промышленна товарнуудые бүри химда сэнгүүдээр худалдан абаха, мүн газартаряалангай ба малажалай продуктнууд тушаа гүрэнэй бэлэдхэлэй сэнгүүд хуушаараа үлээгдэхэ юм.

Юумэнэй сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Тогтоолтой нэгэн хамта, гадаадын валютанууд тушаа түхэригэй курсые долларой база дээрэ тодорхойлдог ябадалые 1950 оной мартын 1-һээ хойшо болюулха ба түхэригэй алтан үнэтэй зохилдуулан, бүри тогтууритай, алтанай һуурида оруулха гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтооһон тухай мэдээсэл тунхаглагдаа.

1947 ондо СССР дотор хэгдэһэн мүнгэнэй реформо хадаа мүнгэнэй эрьесэдэ дэлхэйн хоёрдохи дайнай ушаруулһан хойшолонгуудые усадхаһан ба хүсэдсэнтэ советскэ түхэригые һэргээһэн байна. Мүнгэнэй реформо хэхэтэй хамта, карточна системые болюулһан ба ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудай сэнгүүдые 1947—1950 онуудай турша соо гурба лахин химдаруулһан ябадал хадаа түхэригые улам ехээр бэхижүүлгэдэ, тэрэнэй худалдан абаха шадалые дээшэлүүлгэдэ ба түхэригэй курсые гадаадын валютануудһаа дээшээ болголгодо хүргөө.

Капиталистическэ оронуудта тад ондоо байдалтай байна. Баруун оронуудта валютануудайнь үнэ унажа, девальваци боложо үргэлжэлһөөр. Америкын Холбоото Штадууд дотор ниитын хэрэглэлэй зүйлнүүдэй үнэ сэнгүүд хүндэрнэ. Энэнэй үндэһөөр инфляцинь үргэлжэлнэ, долларой худалдан абаха шадалынь ехээр доошоо ороно. Хоёр ёһоной байдал, ажахын хоёр системэ ондо ондоогоор урдамнай харагдажа байна. Манайда, социализмын орон дотор, арадай ажана тэниглэн байдал таһалгаряагүйгөөр дэбжэнэ. Ажабайдалнай жэлһээ жэлдэ бүри баян ба түгэс болоно. Тэдэнэйдэ, капиталистическэ оронууд дотор, хүдэлмэригүйдэлгэ улам ургана, хэдэн миллион ажалшад үгырэхэ ба үлэсэхэ ябадалда ороно. Хүн зонойнь ажамидаралай хэмжээн хододоо муудана.

Капиталистнууд хадаа арад зонние мүлжэжэ, экономическа кризисһээ гараха арга оно бэдэрнэ. Жэшээлхэдэ, Америкын Холбоото Штадуудай правительство болбол капиталистическэ монополинуудай ашаг туһада розничо сэнгүүдые үндэр байлгаха гэжэ оролдон, эдеэ хоолой зүйлнүүдые һүрэг ехээр үгы хэлгэһээ тунхаринагүй, тиихэдэнь тэндэхи хэдэн миллион хүнүүд үлэсэжэ байна. Жэшээлхэдэ, правительствода 50 миллион долларой сэнтэй болохо байбашье һаань, нэгэ миллион 300 мянган тонно хартаабха үгы хэхэ гэжэ США-гэй газартаряалангай министр Брэннен дурадхаһан байха юм.

Капиталистическэ оронуудтахи хэдэн арбаад миллион ажалшад хүдэлмэригүйдэлгын зоболон үзэжэ, үлэсэжэ, орохо гэр байрагүй байхадань, харин капиталистическэ монополинуудай ашаг олзонуудынь тон ехээр ургана. США-гэй капиталистическэ монополинууд дэлхэйн хоёрдохи дайнһаа хойшо үнгэрһэн дүрбэн жэл соо, дэлхэйн нэгэдэхи дайнай һүүлээрхи 12 жэл соохиһоо ехэ ашаг олзо абаа гэжэ США-гэй прогрессивнэ партиин һаяхан боложо дүүрэһэн съезд дээрэ хэлэгдэһэн байна.

Советскэ хүнүүд хадаа социалистическэ обществын агууехэ булюу һайнние мэдэһэн патриотическа омогорхолой мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байна, манай арад бүхэдэлхэйн-түүхэтэ туйлалтануудаа коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, манай эсэгэ ба хани агууехэ Сталинай зүгһөө ажалшадай эрилтэнүүд тухайда эсэшэ-сусашагүй анхарал оролдолго гаргадагай ашаар туйлагдаа гэжэ мэдэнэ.

Юумэнүүдэй сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухайда СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Тогтоолой радиогоор дамжуулагдахада, предприятинууд дээрэ, эмхи зургаануудта ба колхозуудта олоной хабаадалгатай ажалшадай суглаанууд болоо.

Арадай ажана тэниглэн байдал тухайда эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө коммунистическэ партида, советскэ правительствода, нүхэр Сталинда халуун баясхалан хүргээд, советскэ хүнүүд болбол тус анхарал оролдолгодонь ажалай шэнэ баатаршалгануудаар, ажалай бүтээсые саашадаа хэлбэришэгүй дээшэлүүлгээр харюусаха гэжэ шиидэһэн тухайдаа мэдүүлнэ. Москвагай, Ленинградай, Уралай, Донбассай, Бакугай, Ригын ба ороной бусад промышленна центрнүүдэй цехүүдэй, бригаданuудай, участогуудай коллективүүд, олон мянган хүдэлмэришэд үйлэдбэриин ехэ, шэнэ уялгануудые абаба.

— Парти ба правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон, — гэжэ Киевскэ «Транссигнал» заводой хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ стахановец нүхэр Сорокин мэдүүлбэ,—бүри ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхын тулада, манай советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тулада бүхы хүсэеэ табихабди.

Эдэ үнэн зүрхэнһөө хэлэгдэһэн простой үгэнүүд хадаа олон миллион ажалшадай һанал бодол ба мэдэрэлые, манай агууехэ Эхэ ороной аша туһын тулада ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ тушаа, советскэ арадай ажабайдалай шухалын шухала интересүүд тушаа тэдэнэй патриотическа оролдолгые харуулна.

Советскэ арад болбол коммунистическэ партие тойрон, агууехэ вождь нүхэр Сталиние тойрон нигтаар жагсаад, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта ошожо ябана. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхэдөө, һунгагшад болбол Ленин—Сталинай агууехэ партиин түлөө, манай социалистическэ Эхэ ороной һалбаран мандахын түлөө, манай арадай материальна ажана тэниглэн байдалай саашадаа дэбжэхын түлөө, советскэ хүнүүдэй бүри ехэ зол жаргалта, баян ба культурна ажабайдалай түлөө голосовалха байна.

Бидэнэр бултадаа нилээд баян болообди

СТАРО-БЕШЕВО. (Сталинска область), февралиин 28. (ТАСС). Энэ тосхоной зургаан колхозуудта олон түмэн хүнүүдэй хабаадалгатай митингнүүд болобо.

«Запорожец» гэжэ хүдөө ажахын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Коссе үгэ хэлэбэ.

— Гэр бүхэндэ ехэ баяр ерэбэ, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — энэ хадаа бидэнэй хүдэлмэриин үрэ, большевистскэ партиин ба манай инаг вождь нүхэр Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэреэр социалистическэ Эхэ ороноймнай хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэһэнэй үрэ мүн. Бидэ нилээд баян болообди.

ПАРТИ, ПРАВИТЕЛЬСТВЫН БА АГУУЕХЭ СТАЛИНАЙ ХАЛУУН АНХАРАЛДА АЖАЛАЙ ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДААР ХАРЮУСАЯ!

„Эхэ ороноо улам хүсэтэй болгохобди“

«Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудта гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые республикын ажалшад айхабтар ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба. Парти ба правительствынгаа иимэ халуун анхарал оролдолгодо харюу болгон хүн бүхэн өөрынгөө хубита ажал дээрэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө бүри өршэмтэйгээр тэмсэхэ зориг түрэбэ.

Республикын аймагуудаар, столицын предприятинуудта ба эмхи зургаануудта ажалшадай митингнүүд болоно. Мартын 1-нэй үдэшын 5 часта гүрэнэй типографиин коллектив цехүүдэйнгээ нэгэн соо суглараһан байна. Сугларагшад бултадаа баяртай хүхюунүүд, митингын эхилхые хүлеэн ядажа байбад. Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Н. Левский баярай митинг нээбэ. Типографиин директор нүхэр С. Барер хадаа тус тогтоолые уншажа, удхыень ойлгуулан хэлэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь ном хабтаһалагша А. Афанасьева, хэблэгшэ О. Щербакова ба бусад үгэнүүдые хэлэбэ. Тэдэнэр арадуудай агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн ударидалга доро советскэ Эхэ оронойнгоо али бүхы талаараа ургажа байһание омогорхолтойгоор тэмдэглээд, шэн габьяата ажалаараа Эхэ ороноо бүри ехэ хүсэтэй, һүр жабхалантай болгохобди гэжэ мэдүүлээ.

* * *

БМАССР-эй прокуратурын хүдэлмэрилэгшэд тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр митингдээ сугларбад. Месткомой түрүүлэгшэ нүхэр С. Бадмаев тус митинг нээжэ, прокурор В. Таракановскаяда үгэ үгэбэ.

«Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудта гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые нүхэр Таракановская уншаба. Тиигээд, манай арадай ажахын ургалтые харуулһан шэнэ баримтануудые дурдан богонихон аад, хурса үгэ хэлээ.

Республикын прокурор нүхэр Доргеев үгэ хэлэхэ зуураа, тус тогтоолые заахашье хазагайруулангүйгөөр бодото дээрэнь бэелүүлхэ асуудалай талаар прокуратурын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго тушаа гол анхарал хандуулаа. Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэрие улам һайжаруулха ба советскэ хуулие наринаар сахиха зорилгонууд тушаа тоггон хэлээ.

Тус митинг дээрэ үшөө хэдэн нүхэд үгэ хэлэбэ.

Ц. Цыдыпов.

Мелькомбинадай коллективтэ

Үдэрэй 11 час. Шэнээр баригдаһан клуб соо хүн зон олон. Тэдэнэр бүгэдөөрэн хүхюун баяртайнууд. Большевистскэ партиин, советскэ правительствын ба агууехэ Сталинай ашаар зол жаргалтай ажаһуудаг тухайдаа тэдэнэр хөөрэлдэнэд.

Партиин Пригороднэ райкомой секретарь нүхэр А. И. Козель үгэ хэлэхэ зуураа, ниитын эдеэ хоол ба эд бараануудта гүрэнэй розничо сэнгүүдые химдаруулха тухай правительство ба партиин түүхэтэ тогтоол тухай дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэбэ.

Һүүлээрнь, үгэ хэлэһэн комбинадай главна инженер Денгин, токарь-стахановец нүхэр Бурыкин, электроцехын начальник нүхэр Сокол болон бусад энэ тогтоолые үнэн зүрхэнһөө һайшаабад. Тэдэнэр хадаа зол жаргалтай байһан тухайгаа хэлээд, Эхэ оронойнгоо экономическа байдалые улам саашадань бэхижүүлхын түлөө ажал дээрээ шэнэ амжалтануудые туйлахыень митингдэ сугларагшадые уряалба.

Тиигээд, энэ түүхэтэ тогтоолой харюуда 1950 онойнгоо үйлэдбэриин программые байгша оной декабриин 5-да гэхэ гү, али Сталинска Конституциин үдэртэ дүүргэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба.

Митингдэ хабаалагшадай тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр агууехэ вождь нүхэр Иосиф Виссарионовичо Сталинда амаршалгын бэшэг эльгээгдэһэн байна.

Г. Бадмаев.

Эрхим ажалаараа харюусахабди

Иволгын аймагай центрын ажалшад ба Иволгын МТС-эй олон тоото хүдэлмэришэд сугларжа, эд бараанай ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэнгүүдые химдаруулха тухай парти ба правительствын тогтоолдо зорюулһан митинг үнгэргэбэ. Митингые ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Бодхолова нээбэ. Удаань ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Санжимитыпов тогтоол тушаа тобшо мэдээсэл хээ.

Митингдэ хабаадагшадай дундаһаа нүхэд Кыренов (финансова хүдэлмэрилэгшэ), Аюшеева (багша), Михайлова (врач) ба бусад баясхалангай үгэнүүдые хэлэбэ.

МТС-эй хүдэлмэришэдэй зүгһөө үгэ хэлэһэн нүхэр Борисов парти ба правительствын үзүүлһэн анхаралда харюу болгон МТС-эй коллектив үшөө һайнаар хүдэлмэрилжэ, ерэхэ хабарай тарилгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаха байна гэжэ мэдүүлбэ.

Түүхэтэ тогтоолдо харюу

Эдеэ хоолой ба промышленна эд бараануудта гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые Улан-Удэ городой Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин гэшүүд ехэ баяртайгаар угтаба.

Тэндэ болоһон митинг дээрэ стахановец — электро-гагнуургшан нүхэр Храмов түрүүлэн үгэ абажа, арад зоной жаргалта байдалые улам арбидхахын тула анхарал оролдолго гаргажа байдаг манай парти ба правительствода, нүхэр Сталинда үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэбэ. Удаань энэ тогтоолдо харюу болгон жэлэйнгээ даалгабарие 150 процент дүүргэхэб гэжэ мэдүүлбэ. Мүн төрөшэлэн үгэ хэлэгшэд Савельев, Беляев ба бусад дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаа.

Тус артелиин коллектив үйлэдбэрилэн гаргажа байгаа үргэн хэрэглэлэй эд бараанайнгаа өөрынь үные 20 процентээр химдаруулха ба ажалайнгаа бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ уялга абаба.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүдһээ ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр гушан жэл болоһоной ойтой дашарамдуулан, урдын улаан партизануудые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүдһээ ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр гушан жэл болоһоной ойтой дашарамдуулан, дооро дурсагдаһан урдын улаан партизануудые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. **Армянинов Иван Михайловичые** — Машина бүтээлгын заводой байрын-коммунальна таһагай гэрнүүдые даагша.
2. **Бобров Иван Ивановичые** — пенсионер.
3. **Василенко Николай Максимовичые** — пенсионер.
4. **Десятов Гавриил Филипповичые** — «Росглавмаслопром» трестын Бурят-Монголой конторын кадрнуудай таһагые даагшын туһалагша.
5. **Ивайловский Кирилл Ивановичые** — Улан-Удын базын харюусалгата исполнитель.
6. **Иванов Николай Ивановичые** — Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Приемные даагша.
7. **Калиниченко Ананий Ивановичые** — «Заготживсырьегой» Сэлэнгын аймагай бэлэдхэлэй конторын малажалай түүхэй эдүүд, ангай арһа бэлэдхэхэ агент.
8. **Куприянова Александра Ильиничнае** — Областной партийна архивые даагша.
9. **Лебедев Яков Семеновичые**— Бурят-Монголой «Рыбакколхозсоюзай» инженер.
10. **Лёнев Иван Никитичые** — Улан-Удэ городой колхозно рыногуудые эрхилэгшэ.
11. **Морохин Василий Прохоровичые** — пенсионер.
12. **Мясникова Варвара Ивановнае** —Бурят-Монголой АССР-эй МВД-гэй госархивай таһагые даагша.
13. **Панов Иван Дмитриевичые** — «Росглавмаслопром» трестын Бурят-Монголой конторые эрхилэгшэ.
14. **Пермякова Агния Александровнае** — Бурят-Монголой АССР-эй нютагай промышленностиин Министерствын секторые даагша.
15. **Песков Игнатий Константиновичые** — малажал эрхилхэ Бурят-Монголой опытно станциин ажахые даагша.
16. **Петров Ермолай Логиновичые** —Бичурын аймагай «Красное знамя труда» колхозой түрүүлэгшэ.
17. **Печкин Василий Петровичые** — Байкало-Кударын аймагай «Байкал» гэжэ загаһа-барилгын колхозой түрүүлэгшэ.
18. **Смолин Прокопий Прокопьевичые** — пенсионер.
19. **Сунящкин Семен Яковлевичые** — Заиграйн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын таһагые даагша.
20. **Тронов Иван Федоровичые** — Улан-Удэ городой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын таһагые даагша.
21. **Чебунин Федор Феропонтовичые** — Улан-Удын городской зеленхозой директор.
22. **Чувьюров Михаил Ивановичые** — Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо.
23. **Широких-Полянская Евгения Александровнае** — Улан-Удын краеведческэ музейн фонднуудай главна хадагалагша.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1950 оной февралиин 28.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

БОЛЬШЕВИСТСКЭ ШҮҮМЖЭЛЭЛ БА ӨӨРЫГӨӨ ШҮҮМЖЭЛЭЛЫЕ ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

Эхин парторганизацинуудые большэвистскээр хүтэлбэрилхэ

Баунтын аймагай долоодохи партийна конференци дэлгэрэнгы **шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй оршон байдалда боложо үнгэрөө.**

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Дычко тоосоото элидхэл хэбэ. Партийна организацинууд болбол партийно-политическэ, эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриие һайжаруулһанай ашаар промышленность ба хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглэбэ. Аймагай колхозууд ниитын малай тоо толгойе олошоруулһан ба тарилгын талмайе 1948 онойхиһоо 20 процентээр үргэдхэһэн байна.

Ажалшадые культурна ажаһуудалай талаар хангалга нилээд һайжараа. Аймаг дотор 40 гаран эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинууд бии, колхозуудта шэнэ улаан булангууд, уншалгын байшангууд, амбулаторинууд, фельдшерско-акушерскэ пунктнууд нээгдэнхэй.

Гэбэшье, ВКП(б)-гэй айком болбол дунда тоонуудта һамааража, предприяти бүхэнэй, колхоз бүхэнэй ажал хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлээгүй, халирхайгаар хүтэлбэрилһэн байна. Энээнһээ боложо, аймагай хэдэ хэдэн предприятинууд түсэбөө дүүргээгүй, тиихэдэ аймаг болбол ниитын малажалые хүгжөөхэ түсэбые бэелүүлээгүй гэжэ делегадууд шүүмжэлһэн байна.

Аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг колхозно үйлэдбэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлдэггүй, колхозуудые саашадань хүгжөөхэ арга боломжонуудые хараалдаггүй байхаһаа гадна, артелиин Уставые эбдэхэ ябадалтай эбсэшэһэн байна.

ВКП(б)-гэй айком партийна эхин организацинуудые тон һулаар хүтэлбэрилнэ гэжэ олон делегадууд тэмдэглээ. Айкомой хүдэлмэрилэгшэд эхин парторганизацинуудта үсөөн ошодог, тэдэнэрэй ажабайдалые һонирходоггүй, ажал-ябуулгадань тон бага туһаламжа үзүүлдэг байна.

Олон эхин парторганизацинууд ажахын зорилгонуудые шиидхэхэдөө **үүсхэл гаргадаггүй, суглаа**нууд дээрэ гол түлэб айкомой һайшааһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг **байха юм. Тиимэһээ** тоосоото-һунгуулиин **суглаануудай** үнгэрһэн 36 парторганизацинуудай 13-найнь хүдэлмэри хангалтагүй гэжэ тоологдоһон ябадал гайхалтай бэшэ болоно.

Үгэ хэлэһэн олон эхин парторганизацинуудай секретарьнар Викулов, Лебедева, Федорова ба бусад ВКП(б)-гэй айком ба тэрэнэй таһагууд хүдэлмэридэмнай практическа туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Партиин айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг партийна гэгээрэлэй асуудалда багаар анхаралаа табина гэжэ конференциин делегадууд шүүмжэлээ.

Делегадууд болбол СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлые улам шангадхаха ба һунгагшадай дунда агитационно-олониитын хүдэлмэриие бүри үргэнөөр ябуулха шухала гэжэ онсо тэмдэглэһэн байна.

Конференциин делегадууд хадаа дутагдалнууд ба алдуунуудай шалтагаануудые гансахан лэ элирүүлхэ гэжэ оролдоогүй, харин бүхы партийно-политическэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха замые олохо ябадалда гол анхаралаа хандуулһан байха юм.

ВКП(б)-гэй айкомой ба шалгалтын комиссиин шэнэ состав нюуса голосованяар һунгагдаа. Мүн конференци болбол XVI областной партийна конференцидэ 8 делегадуудые һунгаа.

Айкомой нэгэдэхи, эмхидхэлэй пленум ВКП(б)-гэй айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр Т. П. Дычко, айкомой секретарьнараар нүхэд В. Е. Доколев, И. Ф. Дубровин гэгшэдые һунгаа.

Мүн тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй айкомой таһагуудые даагшад ба «Красный Баунт» гэжэ — аймагай газетын редактор баталагдаһан байна.

Ажахын асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ

Һаяхан Прибайкальска аймагай VI партийна конференци болобо. Тус конференци дээрэ ВКП(б)-гэй айкомой тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Айкомой тоосоото элидхэл өөрыгөө шүүмжэлэл ехэтэй байжа, ажахын ба культурна байгуулалтын талаар айкомой хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнууд элирүүлэн гаргагдаа.

1949 ондо эбэртэ бодо мал 11,8 процентээр, хони ба ямаан 12.8 процентээр, адуу морин 11,5 процентээр, гахай 52 процентээр олошорһон байна. Гэбэшье, малажалые хүгжөөхэ 1949 оной гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй үлэһэн байха юм.

Үнгэрһэн жэлэй хабарай тарилга урда жэлнүүдэйхидэ орходоо үндэр агротехническэ хэмжээндэ үнгэргэгдэһэн ба үлэмжэ ехэ ургаса хуряагдаһан байгаа. Энээнэй ашаар саг болзорһоо урид гүрэнтэеэ тоосоһон ба дүүрэн хүрэхэ үрһэ хааһан байна гэжэ элидхэл дотор хэлэгдэнэ.

Тоосоото элидхэл тушаа 35 делегадууд үгэ хэлэжэ, айкомой хүдэлмэриие эрид шууд шүүмжэлһэн ба ажахын болон культурна байгуулалтадахи дутагдалнуудые дары түргэн усадхаха арганууд тухай хэлэһэн байна.

ВКП(б)-гэй айком, аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг болбол малажалые хүгжөөхэ хэрэгые һулаар хүтэлбэрилһэн ба малай тоо толгойе олошоруулха талаар бии байһан арга боломжонуудые ашаглан хэрэглээгүй гэжэ делегадууд зүбөөр шүүмжэлһэн байна. Сабшалангай газараар хэды ехэ байбашье, тэжээлэй бата бэхи база байгуулагдаагүй, адуу мал шэмэтэ тэжээлээр хангагдаагүй, орооной кампани түсэбгүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Эдэ бүгэдын эсэстэ малай олоор һубайрха, томо ба жэжэ малай үхэхэ ябадал гарана. Аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг һайн үүлтэрэй мал үсхэхэ, малай ашаг шамые дээшэлүүлхэ асуудалда тон багаар анхаралаа хандуулна.

Тус тус колхозуудай ажал хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, малажалые хүгжөөхэ талаар үлэмжэ перспективнэ асуудалнуудые эхин парторганизацинуудай шиидхэхэ ябадалдань ВКП(б)-гэй айкомой туһалдаг байгаа һаа, иимэ дутагдалнууд гарахагүй байгаа гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

ВКП(б)-гэй айком болбол таряанай ургаса дээшэлүүлхэ асуудалые һулаар хүтэлбэрилөө, бүхы колхозуудта севооборот байгуулагдаагүй, таряанажалда түрүү агротехникые, научна туйлалтануудые гүйсэд дүүрэнээр нэбтэрүүлнэгүй.

Аймагай ажахыда ехэхэн һуури эзэлдэг промышленностиин асуудалда партиин айком анхаралаа мүн лэ багаар хандуулаа.

ВКП(б)-гэй айком хадаа партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ, тэдэнэй бүхы ажал-ябуулгые эдэбхижүүлхэ ябадалда анхаралаа багаар хандуулаа, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлгэ хангалтагүйгөөр табигданхай гэжэ делегадууд шүүмжэлһэн байна.

Идеологическа хүдэлмэрида ехэхэн дутагдалнууд бии. Итанциин леспромхозой, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай парторганизацинуудта политһургуулинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ, тэндэхи олон коммунистнууд занятиһаа таһалдадаг, мүн занятинуудынь саг болзор соогоо үнгэргэгдэдэггүй. Тиихэдэ айкомой пропаганда ба агитациин таһаг болбол политһургуулинуудые, кружогуудые һулаар хүтэлбэрилнэ, марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадта шухала туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ делегадууд эрид шүүмжэлээ.

Конференци хадаа политическэ үндэр хэмжээндэ, эмхитэй ба эдэбхи болон шүүмжэлэл ехэтэйгээр үнгэрөө.

ВКП(б)-гэй айкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ составта кандидатурануудые дэбжүүлгэ ба областной партийна конференцидэ делегадуудые һунгалга ехэ эмхитэйгээр үнгэрөө.

Удаань ВКП(б)-гэй айкомой эмхидхэлэй пленум боложо, ВКП(б)-гэй айкомой бюрое 7 хүнһөө һунгаһан ба айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр Стрельников, секретарьнараар нүхэд Марков, Савин гэгшэдые һунгаа.

Сэлэнгын аймаг хүгжэжэ байна

1946 оной февралиин 9-дэ Москва городой һунгуулиин Сталинска округой һунгагшадай суглаан дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэдөө Иосиф Виссарионович Сталин болбол манай орон дотор коммунистическэ байгуулалтын агуухэ программые найруулан зохёоһон байгаа. 1946 — 1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн болхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб болбол энэ программын нэгэн хуби мүн.

Тэрэ сагһаа хойшо дүрбэн жэл үнгэрбэ. Нүхэр Сталинай заабаринуудые бэелүүлэн, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө партийна организацииингаа хүтэлбэри доро тэмсэжэ, Сэлэнгын аймагай ажалшад үнгэрһэн энэ үе соо ажахы ба культурыаа дам саашадань хүгжөөһэн байна.

* * *

Ажахынгаа гол һалбариие — ниитынгээ малажалые хүгжөөлгөөр аймагай колхозууд нилээд ехэ амжалтануудые туйлаба. 1946 оной январиин нэгэнһээ мүнөө хүрэтэр колхозуудай адуу мал 49.500 гаран толгойгоор нэмээ. Энэ үе соо хони ямаад — 57 процент, гахайд — 366 процент олон болобо. Мүн колхозуудай шубуунай фермэнүүдтэ 9917 толгой нэмэбэ.

Малай үүлтэрые һайжаруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. 5 шэнэ племенной фермэнүүд бии болгогдоо. Эдэ жэлнүүдэй туршада симментал үүлтэрэй 1730 толгой тугал бяруунууд республикын колхозуудта худалдагдаһан байна. Аймагай колхозуудай эбэртэ бодо малнуудай 90 процент шахуунь метизацилагдаа. Малые искусственнаар үрэжүүлхэ пунктнууд олон болоо.

Ниитын малажалай хүгжэхэтэй хамта тэрээнэй ашаг шамэнь мүн дээшэлһэн байха юм. Жэлдээ 2—2 мянган литр һү һаадаг хэдэн һаалишад аймаг соомнай бии болоо.

* * *

1950 оной турша соо аймагай табан колхозууд малажал дээрэхи хүшэр хүндэ ажалнуудые хүсэд дүүрэнээр механизацилха байна.

Үнгэрһэн дүрбэн жэл соо тарилгын талмай үргэдхэгдэбэ, таряанажал бүри ехээр механизацилагдаба. Сүхын МТС шэнээр бии болгогдоод, тэндэ мүнөө олон тракторнууд хүдэлмэрилжэ байна. Аймагай МТС-үүд энэ үе соо 15 хүсэтэй 60 тракторнуудые гүрэнһөө абаа. 1946 онтой сасуулбал 1949 ондо таряанажалай механизаци ингэжэ ургаһан байна гэбэл: газар хахалалга — 20 процент, орооһото культурануудые тарилга — 15 процент ба комбайнова хуряалга — 20 процентээр гэхэ мэтэшэлэн.

* * *

Аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүл — хамта 21 хүн орооһото культурануудай үндэр ургасые абаһанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа һэн. Тэдээнэй тоодо Селендумын ба Сүхын МТС-үүдэй тракторна бригадануудай бригадирнууд нүхэд Дугаржапов ба Банзаракцаев Ленинэй орденоор шагнагдаа.

* * *

Аймагай промышленна предприятинууд мүн лэ ехэхэн амжалтануудые туйлаба. Дайнай һүүлэй табанжэлэй дүрбэн жэл соо «Востсибуголь» комбинадай Галуута-Нуурай рудоуправлени нүүрһэ малталгые гурба дахинһаа үлүүгээр дээшэлүүлжэ, табанжэлэй түсэбые болзорһоо урид, дүрбэн жэл соо дүүргээ.

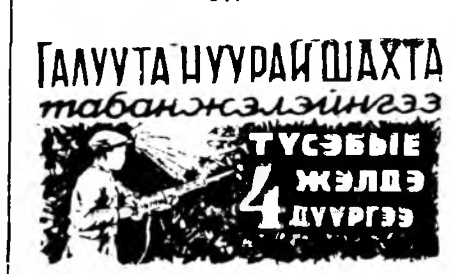

Мүн Галуута-Нуурай аагаһанай завод табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, **3 жэл 6 һара** соо дүүргээ. **Аймагай бэшэнье промышленна предприятинууд** продукци гаргалгаяа жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлжэ байна.

* * *

Ажахы ба экономикоёо хүгжөөхэтэеэ хамта аймагай ажалшад болбол энэ дүрбэн жэл соо соёл культураа дам саашадань үргэбэ.

Номой гурбан шэнэ магазинууд, тэрэнэй нэгэнь Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо нээгдээ. Культурно-ажаһуудалай барилганууд аймаг соо ехээр хэгдээ. Колхозуудта 10 шэнэ типовой клубууд баригдаа, 8 колхозуудта телефонно коммутаторнууд тодхогдоо, коммутаторгүйгөөр 5 колхозууд телефонтой болоо, 9 колхозууд ба гурбан МТС-үүд электричествотэй болоо. Тиимэ болоходо 23 колхозууд клубуудтай, 17 колхозууд телефонтой, тэдэнэй арбань телефонно коммутаторнуудтай, 12 колхозууд электричествотэй болобо. 1949 оной нэгэдэхи квартал соо колхозуудые радиофикацилха талаар хүдэлмэри дүүргэгдээ һэн. 12 колхозууд радиоузелнуудтай болобо. 1950 оной турша соо бүхы колхозуудтамнай библиотекэнүүд бии болохо.

Аймагай колхозуудта хэгдэжэ байгаа культурна барилганууд генеральна түсэбүүдэй ёһоор колхозуудай центральна буусануудые болбосон болгохо ажалтай холболдуулан ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой центр үнгэрһэн дүрбэн жэл соо танигдахаар бэшэ болоо. 250 хүнэй һууха зайтай типовой клуб баригдаа, энэ клубта штукатурка хэгдэһэн, портредүүд, картинанууд ба культурна хэрэгсэлнүүдээр гоёогдоһон байна. 11 мянган түхэригэй сэнтэй колхозно библиотекэ бии болгогдоо. 25 мориной хүсэтэй электростанци 1949 ондо баригдаа. Тэрэ электростан-

ци колхознигуудай гэрнүүдые гэрэлтүүлхэһээ гадна, тээрмэ ба кузнечнэ мастерскойе хүдэлгэнэ. 200 точкотой радиоузел, 30 точкотой телефонно коммутатор баригдаад, ашаглалгада оруулагдаба. 1948 — 49 онуудта пекарня, гараж ба газар дороһоо уһа татажа гаргадаг башни баригдаа. Колхозой центртэ модо тариха хүдэлмэри 1949 он соо эхилэнхэй.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз центрээ шэнэ газарта нүүлгэбэ. Тэндэ правлениин шэнэ гэр баригдаад, колхознигуудай гэрнүүд ба бэшэ объектнүүд түсэбэй ёһоор баригдажа байна. Куйбышевэй, Кировэй нэрэмжэтэ, «III Интернационал», «Улаан Темник», «Коминтерн» колхозуудай центрнүүдые болбосон түхэлтэй болгохо талаар горьтойшог хүдэлмэри хэгдэбэ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид (Загастай) центрээ шэнэ газарта абаашахын тулада ехэхэн бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна. Тэдэнэр 1949 оной зунһаа эхилээд, Убукун гол дээрэ гидроэлектростанци барижа байна. Ингэжэ республика соо суурхаһан түрүү, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозые хүсэжэ ба ахижа байһан колхозууд аймагтамнай олон боложо байна.

* * *

Нютагаймнай культурна шарайн хубилхатай хамта ажалшадай материальна байдал һайжарна. Үнгэрһэн жэл манай аймагай ажалшад 2 «Победа», 8 «Москвич» гэжэ хүнгэн автомашинануудые хубиндаа хэрэглэхээр худалдажа абаһан байна гэбэл, колхознигуудай али зэргын шадалтайгаар ажаһуужа байһаниинь ойлгосотой болоно.

Арадай гэгээрэлэй ба элүүрые сахилгын эмхи-зургаануудай тоо һураггүй олон болоо. Поворотско долоон жэлэй шэнэ һургуули нээгдээ. Энэ үе соо һурагшадай тоо һураггүй олон болобо. Аймагай соомнай 180 гаран багшанар, хүдөө ажахын 100 специалистнууд, 116 медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ажаллажа байдаг.

Нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгын дүрбэдэхи жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, Сэлэнгын аймагай ажалшад болбол үшөөл бага юумэ хээбди гэжэ тоолоно. Тэдэнэр болбол нүхэр Сталинай табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада бүри һайнаар, бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилхэ ёһотойбди гэжэ һайса мэдэнэ.

Сэлэнгын аймагай ажалшад болбол дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, ажахы ба культураяа улам саашадань хүгжөөн дэбжүүлхын түлөө, манай орон дотор коммунизмын мандахын түлөө тэмсэхэ хүсэл зоригоор дүүрэн.

П. Будаев, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой секретарь.

Һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэлые хурдадхаха

СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгуулиин кампани шэнэ шатадаа ороод ябана. Мүнөө депутадуудта кандидадууд һунгуулиин комиссинуудаар регистрацилагдаад, кандидадуудай түлөө агитаци хэгдэжэ байна.

Һунгуулиин кампаниие идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхын тула партийна организацинууд агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин далайсые бүри үргэдхэхэ зэргэтэй.

Ойлгууламжын хүдэлмэриин үргэдэхэтэй нэгэн хамта һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэл улам түргэдхэгдэхэ ёһотой. Манай республикын олонхи аймагуудта һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэлые дүүргэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, Заиграйн аймагта энэ хүдэлмэри хангалтагүй муугаар ябуулагдана. Тэндэхи арба гаран партийна организацинууд СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлтэй дашарамдуулан ябуулагдаха агитационно-пропагандистска ба эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай партиин Обкомой VII пленумэй гаргаһан тогтоолые мүнөө болотор зүбшэн хэлсээгүй, тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаагүй. Тиимэһээ, һунгалтада бэлэдхэл тэдэ организацинуудта өөрөө бүтэхэ замда табигдаһан байха юм.

Дээдэ Илькын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо һунгалтада бэлэдхэхэ бэлэдхэлэй тон муугаар ябуулагдажа байһан тухай статьянууд «Бурят-Монголой Үнэн» газетэдэ нэгэнтэ бэшэ толилогдоо һэн. Теэд, партиин Заиграйн айком ба аймгүйсэдком болбол тус статья дотор тэмдэглэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээ мүнөө хүрэтэр абаагүй.

Һаяхан болотор Заиграйн аймаг соохи 550 шахуу һунгагшад һунгуулиин списогуудтэ оройлоо оруулагдаагүй байгаа. Мүн списогүүд соо һунгагшадай фамили, нэрэ ба обогые буруугаар бэшэһэн, түрэһэн он ба үдэрые худхаһан ушарнууд олон бии.

Иимэ баримтанууд мүн Иволгын, Тарбагатайн, Кабанскын аймагуудта үзэгдэнэ.

Һунгалтанууд болотор үсөөхэн үдэрнүүд үлэбэ. Тиимын тулада тэрээндэ эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэлые бүхы хэмжээгээр шамдуулха шухала.

Партийна организацинуудай, советскэ органуудай, һунгуулиин комиссинуудай мүнөөдэрэй нангин зорилго гэхэдэ — советскэ гражданинуудай эгээн нангин эрхэеэ — гүрэнэй засагай дээдэ органдо һунгаха эрхэеэ дүүрэнээр бэелүүлхын тулада бүхы условинуудые бүримүһэн бии болгохо хэрэгтэй.

Энэ зорилгые, тайлбарилбал, һунгуулиин пунктын ба агитпунктын байрануудые һунгагшадай дура хүсэл татама зохидоор, дулаанаар, сэбэрээр түхеэрхэ шухала. Тэндэ культурна хэрэгсэлнүүд: ном, газетэ, журнал, плакат, шатар, дам, радио, телефон, зөөлэн мебель, ковер, сэсэг гэхэ мэтэ дууһан байха ёһотой. Һунгуулиин пунктнуудай ба агитпунктнуудай байрануудые зааһан указательнуудые хаа хаанагүй үлгэхэ шухала. Һунгалтануудай списогүүдэй шалгалтые ойрын сагта дүүргэхэ, списогүүдые зүб болгохо хэрэгтэй. Ажалшадай депутадуудай Советүүдэй гүйсэдкомууд болбол списогүүдтэ заһабари оруулхые гүйһан һунгагшадай гомодол ба мэдүүлгэнүүдые һунгалтанууд тухай Дүримөөр хараалагдаһан болзор соо хаража үзөөд, тодо һонор харюу үгэжэ байха ёһотой. Советүүдэй гүйсэдкомууд, һунгуулиин комиссинууд болбол һунгуулиин бюллетеньнүүдэй Участково комиссинуудта саг соогоо эльгээгдэхын хойноһоо, һунгуулиин комисси бүхэн ласа, тамгаһаа эхилээд, хэрэгтэй юумээр дүүрэн хангагдахын хойноһоо сүм харюусаха байна.

Эдэ ба бусад асуудалнуудые шиидхэхэдэ, партийна ба советскэ органууд, һунгуулиин комиссинууд болбол түбхын түрүүндэ коммунистнууд, комсомолецууд, партийнабэшэ эдэбхитэдтэ түшэглэхэ ёһотой.

Партийна ба советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэл хадаа политическэ угаа ехэ удхашанартай гэжэ, һунгалтануудта һайнаар бэлэдхэл коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой толотомо илалтые болохоёо байгаа һунгалтануудай үеэ хангаха гэжэ һайса ойлгохо ёһотой.

Тиимэһээ агитационно хүдэлмэриин хажуугаар эмхидхэлэй-техническэ хүдэлмэриие тон эршэмтэйгээр ябуулха шухала.

ТАТЬЯНА ИВАНОВНА СЕМЕНОВА

Нүхэд һунгагшад! Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидат нүхэр Семёновада голосуудаа нэгэн һаналтайгаар үгэе!

Эхэ оронойнгоо үнэн патриот

«Манай урдын байдал—харангы балай һүнидэл байгаа бэлэй. Бурят-Монголой ажалшадай урдын байдал утаа уняар болоһон ашагы гэр, хаанай опричнигуудай, ноёдой ба нюдарган баяшуулай, орхимжото ламанарай, оргойто бөөнэрэй ба үлэсхэлэн зоболонгой үмэнэ үхэтэрөө айдаг байдал байгаа. Урдымнай байдал хадаа социальна элдэб үбшэнүүд, арадай хосорон барагдалга ба хүмүүһэн доройтолго байһан юм» — гэжэ республикынгаа 15 жэлэй ойн үдэртэ Бурят-Монголой ажалшад нүхэр Сталинда бэшэһэн байна.

Манай орон дотор Октябрьска революциин илаһанай ашаар тогтоһон советскэ засагай жэлнүүдтэ манай республикын үргэн олон арад зоной ажабайдалынь эрид ехээр хубилаад, айхабтар түргэнөөр хүгжэн һайжаржа байна. Республикымнай арадай ажахы алишье талаараа һалбаран дэбжэжэ байна. Иланхы культурна байгуулалтада тон ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Бурят-монгол арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура үзэгдөө дуулдаагүй түргэнөөр хүгжэн һалбараа. Бурят-монгол арадай һаяшаг үндэһэн үе ба Бурят-Монголдо советскэ тугай мандаһан мүнөөнэй хоёрой хоорондо захагүй зай гэжэр, туйлай ехэ тала байна». (В. М. Молотов).

Коммунистическэ парти, советскэ правительство, агууехэ Сталин багша хадаа манай республикын арадай ажахын саашадаа амжалтатайгаар хүгжэлгэдэ, национальна литература, искусство болон культурын улам бүри үргэн далайтайгаар, үрэ ехэтэйгээр һалбаран мандаха ябадалда, арад зоной материально-культурна ажабайдалынь хэмжээе дээшэлүүлгэдэ айхабтар ехэ анхаралаа хандуулжа байдаг. Энээн тухай нүхэр Молотов али тодоор иигэжэ хэлэһэн байна: «Бурят-Монголой республика — Советскэ Союзай эгээл залуу республика юм. Тиигэбэшье урдаһаа эгээл холын энэ республикада советскэ засаг, манай большевистскэ парти хододоол анхаралтайгаар хандадаг байгаа, Бурят-Монголой республикын тогтоһон тэрэ түрүүшын үдэрһөө хойшо мүнөө хүрэтэр нүхэр Сталин сагы балжэ өөрөө анхарал табидаг байна».

Советскэ правительство хадаа республикымнай арадай гэгээрэл хүмүүжэл, элүүрые сахилгада ехэ анхаралаа хандуулдаг. Жэшээнь, арад зоной гэгээрэлдэ жэл бүри арбаад миллион түхэриг һомологдоно. Тиин, республикын тогтоһон сагһаа хойшо арад зоной гэгээрэлэй хэрэгтэ зориулагдаһан гаргашанууд 90 холо гаран дахин ехэ болоо.

Тэрэшэлэн арад зоной элүүрые сахилгада угааехэ анхарал табигдана. Бурят-Монголой үргэн ниитын ажалшадай элүүрые сахиха хэрэгтэ 1947 ондо 62 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Энэ хадаа 1923 онойхиһоо 222 дахин ехэ болоһон байха юм.

Мүнөө республика доторнай медицинско-эмнэлгын эмхи зургаанудай тоонь һараһаа һара бүхэн олошорно. Хүдөө нютагуудта, колхозуудта фельдшерскэ пунктнууд хүдэлмэрилжэ байдаг болоо. Арад зондо шухала медицинскэ туһаламжа саг дары үзүүлэгдэнэ. Улан-Удэ городнай ажалшадай элүүрые хамгаалгын томохон центр болонхой. Эндэ мүнөө үеын шухала түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһан больницанууд ба диспансернууд, поликлиникэнүүд, амбулаторинууд олон бии. Хамта дээрээ республика дотор 600 гаран аргалалгын газарнууд эмхидхэгдэнхэй. Эмнэлгын эмхи зургаануудай түргэнөөр олошорхотойнь хамта, мүн мэргэжэл һайнтай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоонь ургажа байна. 1923 онойхитой сасуулжа үзэбэл, врачуудай тоонь 30 дахин, дунда мэргэжэлтэй медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоонь 60 дахин олошороо.

Арад зоной энхэ элүүр байдалые һайжаруулха тухай коммунистическэ партиин халуун оролдолгонуудай гайхамшагта һайхан аша үрэнүүдынь энэ гээшэ.

Манай республикын олон мянган ажалшад хадаа эрхэ сүлөөгөөр түгэлдэр, зол жаргалта, солбон дорюун ажабайдал олгоһонойнь түлөө багша Сталиндаа баясхалан хүргэхэ зуураа, шэн габьяата хэрэгүүдээрээ энэ анхаралдань харюусана.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ тушаа республикын промышленна предприятинуудта, колхозуудта, МТС-үүдтэ, һургуулинуудта, эмхи зургаануудта болоһон суглаанууд дээрэ бүхы ажалшад хадаа арадуудай вождь агууехэ Сталиние өөһэдынгөө эгээл түрүүшын кандидат болгон, туйлай ехэ баяртайгаар дэбжүүлээ. Тэрэшэлэн ажалшад болбол Эхэ орондоо, Ленин—Сталинайнгаа партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, арадайнгаа эрхим түрүү хүбүүд басагадые Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлбэ.

Эдэ кандидадуудай тоодо бурят-монгол арадай үнэн сэхэ басаган, арадай элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ ажал-ябуулгынгаа хори шахуу жэлые зорюулан үгэһэн Татьяна Ивановна Семенова оролсоно.

Республика дотор арадай элүүрые хамгаалгые хүгжөөлгэдэ, арад зоной дунда советскэ медициные, санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ нүхэр Семенова нилээд ехэ үүргэ дүүргэһэн байха юм. 1931 ондо Иркутска медицинскэ институт дүүргэжэ, медицинскэ дээдэ эрдэмтэй болоһон сагһаа хойшо Татьяна Ивановна таһалгаряагүйгөөр республика дотороо ажаллажа байна. Нүхэр Семенова энэ үе соо республикын хэдэ хэдэн аймагуудаар хүдэлмэрилөө.

Татьяна Ивановна 1936 онһоо хойшо мүнөө хүрэтэр Улан-Удэ городто: түрүүшээр республиканска венерологическа диспансерта, хожомынь больницада, тиигээд мүнөө инфекционно больницада кожно-венерологическа отделениие даагшаар хүдэлмэрилжэ байна.

Хаанашье хүдэлмэрилжэ байхадаа нүхэр Семенова өөрынгөө тушаалта уялгануудта тон ехэ оролдосотой, үүсхэлтэйгөөр, ажалшадта айхабтар ехэ инаг дулааханаар, анхаралтай хайхарамжатайгаар хандадаг байха юм. Хүнүүдтэ медицинскэ туһаламжын хэрэгтэй болоһон сагта Татьяна Ивановна холо ойро гэнгүй, үдэр һүни хамаагүй туһа хүргэдэг, шухала хэмжээнүүдые дары сагаа абадаг, ехэ эдэбхитэй, эршэмтэй хүдэлмэрилэгшэ байһанаараа ажалшадай дунда алдаршанхай.

1931 онһоо 1933 он хүрэтэр Баргажанай аймагай Курумкан тосхондо (мүнөө Курумканай аймагай центр) участково больницые даагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, советскэ хүнүүдэй элүүр энхэ байдалые хамгаалгада нүхэр Семеновагай тон ехэ анхаралтайгаар хандадаг байһан дээрэһээнь олониитэ ажалшад айхабтар ехэ хүндэтэйгөөр хүлеэн угтадаг байгаа. Нүхэр Семеновае мэдэхэ Курумкан тосхонойхид өөһэдынгөө эрхим һайн, энхэрэг сэдьхэлтэй врачые мүнөөшье инаг дулааханаар дурдан байдаг.

Арадайнгаа аша туһын тулада ами наһаяа хайралангүй, оролдосотой һайнаар ажалладаг эрхим түрүүшүүлые арад зон хэзээ бүхэндэ ойндоо һанажа, омогорхон баясажа байдаг бшуу. Тиимэ түрүүшүүлэй нэгэниинь Татьяна Ивановна мүн.

Улан-Удэ городой Пригороднэ райондохи инфекционно больницада хүдэлмэрилжэ байхадаа, нүхэр Семенова шэн габьяата ажалаараа арад зоной дунда мүн лэ суурханхай. 1947 ондо тус районой ажалшад хадаа үүсхэл ехэтэ, үнэн сэхэ ажалайнь түлөө нүхэр Семеновада үндэр дээдэ найдабаряа үзүүлжэ, районно Соведэйнгээ депутат болгон һунгаһан байна.

Пригороднэ районой ажалшадай депутадуудай Соведэй элүүрые хамгаалха саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ байжа, нүхэр Семенова туйлай ехэ хүдэлмэри ябуулна. Һунгагшадайнгаа захяануудые дүүргэхын тулада үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Энэ комиссиин оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар, Пригороднэ райондо амбулатори, эхэнэрэй консультаци, элүүрые хамгаалгын хэдэ хэдэн пунктнууд шэнээр эмхидхэглээ. Гадна, районно промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта ажалшадай элүүрые хэр зэргээр сахигдадагыень саг үргэлжэ шалган үзэгдөөд, шухала хэмжээнүүд абтадаг байха юм. Тэрэшэлэн нүхэр Семенова арад зоной дунда санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хододоо ябуулдаг, лекцинүүдые уншадаг байна.

Советскэ правительство болбол Татьяна Ивановна Семеновагай шэн габьяата ажал хүдэлмэриень үндэрөөр сэгнэжэ, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, «Шэн габьяата ажалай түлөө», «1941 — 1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө», «Германиие илаһанай түлөө», «Японииe илаһанай түлөө» медальнуудаар шагнаһан байна. Тэрэшэлэн нүхэр Семенова хадаа «Элүүрые сахилгын отличнигта» гэһэн значогоор, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байха юм. Мүн РСФСР-эй габьяата врач, БМАССР-эй габьяата врач гэжэ хүндэтэ нэрэзэргэнүүд нүхэр Семеновада олгогдонхой.

Ц. Цыбудеев.

Бурят арадай эрхим басаган

Сталинска Конституциин наранай алтан туяа доро ажаһууһан, манай ороной олон түмэн ажалшад өөһэдынгөө түрэл Советскэ гүрэнэй засагай Верховно органдо депутадуудые һунгаха һунгалтануудта туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Советскэ арад өөһэдынгөө эрхим хүбүүд басагадые Верховно Соведтэ нэгэн дуугаар һунгаха байһаниинь лабтай. Эдэ эрхимүүдэй нэгэниинь Татьяна Ивановна Семенова мүн.

Нүхэр Семенова хадаа дунда шадалтай таряаша бурядай бүлэдэ түрэһэн, үнэхөөрөө арадай дундаһаа урган гараһан, бурят арадай үнэн басаган гээшэ.

Татьяна Ивановна хадаа Агууехэ Октябрьска революциин илаһанай ашаар, советскэ засагай жэлнүүдтэ хүмүүжэн болбосорһон, Сталинска Конституциин ашаар бүрин түгэлдэр эрхэ сүлөөтэй болоһон туладаа социалистическэ Эхэ орондоо хизааргүй ехэ дуратай, Ленин — Сталинай партиин хэрэгэй түлөө хэлбэришэгүй хатуугаар тэмсэдэг, арад зоной аша туһын тулада ами наһаяа хайралангүй ажалладаг, ёһотой патриот мүн.

Нүхэр Семенова болбол арад зоной элүүрые хамгаалан, 20 шахуу жэл соо таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Энэ үе соо нүхэр Семеновагай хэһэн алдарта ажал хэрэгүүдынь тон ехэ.

Институт һаяхан дүүргэжэ, медицинскэ дээдэ эрдэмтэй болоод, бүри залуухан ябахадаа, Татьяна Ивановна тон ехэ оролдосотойгоор ажалладаг, арад зондо энхэрэг дулаанаар хандажа, ханамжатай туһа хүргэдэг врач байһанаараа суурхаһан байгаа. Медицинскэ ажал-ябуулгынгаа һаяхан эхилээд байхада, нүхэр Семенова болбол Баргажанай ба Агын аймагуудай больницануудта хэдэн жэл соо хүдэлмэрилжэ, тэндэхи ажалшадай дунда тон хүндэтэй болоһон, алдаршаһан юм.

Татьяна Ивановна хадаа Улан-Удэ городто арба холо гаран жэл соо ажаллажа байхадаа, өөрынгөө үүсхэл оролдолгые хэзээ бүхэндэ гаргажа байдаг, эрдэм шадабаряар түгэлдэр, эдэбхитэй врач байһанаа нэгэнтэ бэшэ харуулаа. Тиин, үргэн ниитэ зоной элүүрые хамгаалха тушаа республикынгаа ажалшадай урда нүхэр Семеновагай хэһэн габьяань ехэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Татьяна Ивановна эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа, Советскэ Армиингаа геройнуудай элүүрые хамгаалгада тон ехэ туһа хүргэһэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэн хойно, арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ үедэ нүхэр Семенова мүн ехэ эршэмтэйгээр ажаллажа байха юм. Татьяна Ивановна болбол ажалшадай элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ айхабтар ехэ оролдосотойгоор хабаадалсажа, олониитын дунда суутай болонхой.

Республикын бүхы һунгагшадтай хамта, арадай элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэ, РСФСР-эй ба БМАССР-эй габьяата врач, партийнабэшэ большевик Татьяна Ивановна Семеновада голосуудаа нэгэн һаналаар үгэхэ байһаниинь дамжаггүй.

В. Берзин,
БМАССР-эй элүүрые хамгаалгын Министрын орлогшо.

Түрүү советскэ врач

Нүхэр Семенова хадаа советскэ правительствын аша туһаар институт дүүргэжэ, дээдэ эрдэмтэй врач болоһон байна. Тиигээд түрэл советскэ гүрэнэйнгөө аша туһыень харюулан, хори шахуу жэл соо врачаар хүдэлмэрилжэ, Татьяна Ивановна туйлай баян дүй дүршэлтэй болоһон байха юм. Энэ баян дүй дүршэлөө ажал хүдэлмэри дээрээ шадамар бэрхээр хэрэглэдэг байна. Тиин, нүхэр Семенова өөрынгөө шан габьяата, шударгы шадамар ажалаар суурхажа, хүн зоной дунда хүндэтэй болоо.

Татьяна Ивановна медицинскэ эрдэм һургуули шудалһан, үндэр мэргэжэлтэй врач байха зуураа, өөрынгөө мэргэжэлые улам бүри дээшэлүүлхын тулада, теоретическэ бэлэдхэлээ саашадань улам шангадхахын тулада саг үргэлжэ хүдэлмэрилжэ байдаг, үнэхөөрөө түрүү советскэ врач мүн.

Нүхэр Семенова хадаа Ленин—Сталинай партиин хэрэгэй түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэдэг, партийнабэшэ большевик туладаа арад зоной дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг байха юм. Татьяна Ивановна хэдэн олон жэл соо медико-санитарна хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Обкомой гэшүүн байха зуураа, ниитын хүдэлмэридэ эршэмтэй һайнаар хабаадалсадаг.

Түрүү советскэ врач Татьяна Ивановна Семеновада бултадаа, нэгэн хүн шэнгээр голосуудаа үгэе!

З. Алексеева, Улан-Удын горисполкомой элүүрые хамгаалгын таһагые даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. И. Семенова — үбдэһэн хүндэ тарилга хэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Арадай элүүрые хамгаалагша

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхын тулада болоһон, Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын, мүн ород драмын театрын коллективүүдэй хамтын суглаан дээрэ би болбол Татьяна Ивановна Семеновагай кандидатурые түрүүлэн дэбжүүлһэндээ золтойб. Нүхэр Семеновае СССР-эй Верховно Соведтэ кандидат болгон дэбжүүлһэн минии дурадхалые суглаанда хабаадагшад бултадаа нэгэн һаналаар, халуун баяртайгаар дамжаһан байна. Энэншье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, Татьяна Ивановна хадаа манай республикын бүхы ажалшадай бодото түлөөлэгшэ мүн.

Би нүхэр Семеноватай анха түрүүн 1947 ондо танилсаһан хүм.

Тиихэдэ манайхинай түрэлэй үхибүүн хүндөөр үбдөөд, инфекционно больницала абаашахадамнай, Татьяна Ивановна дежурна врач байһан юм. Нүхэр Семенова бидэндэ ехэ инаг дулааханаар хандажа, анхаралтай һайнаар үзөөд, үбшэн үхибүүндэмнай шухала туһаламжа саг дары үзүүлээ бэлэй. Тэрээнэйнь түлөө бидэ нүхэр Семеновада гүнзэгы зүрхэнэй баясхалан хүргэһэн байнабди. Тэрэ сагһаа хойшо Татьяна Ивановнагай образынь минии ойндо мартагдашагүй бүхөөр хадуугданхай.

Арадай элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ ехэ оролдолго гарган, хори шахуу жэл соо хүдэлмэрилжэ байха зуураа, Татьяна Ивановна болбол олониитэ ажалшадай зүгһөө иимэ гүн ехэ зүрхэнэй халуун баясхаланда хэмгүй оло дахин хүртэһэниинь лабтай. Энээнһээ үндэр дээдэ баяр баясхалан гэжэ хаана байхаб!

Советскэ врач байһан өөрынгөө хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэгтэ Татьяна Ивановна тон ехэ оролдосотойгоор хандадагаараа хэзээ бүхэндэ илгардаг байха юм. 1933—1934 онуудта Агын аймагай больницые даагшаар ажаллажа байхадаа нүхэр Семенова өөрынгөө үүсхэл ехэтэ, оролдосотой һайн хүдэлмэреэр алдаршаһан байна. Тэрэ үедэ Агын аймагта халдабарита үбшэнэй бии боложо эхилхэдэ, нүхэр Семенова шухала хэмжээнүүдые тон түргэнөөр абажа, аюулые саг соонь усадхаһан байгаа.

Арад зоной элүүрые сахигша, алдарта врач нүхэр Семенова Татьяна Ивановнада голосуудаа нэгэн һаналаар үгэхыень, би бүхы һунгагшадые уряалнаб.

Ц. Бадмаев,
БМАССР-эй габьяата артист.

Эдэбхитэй ажал-ябуулагша

Нүхэр Семенова Татьяна Ивановна эрхим врач байхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ ехэ эршэмтэйгээр хабаадалсадаг, эдэбхитэй общественник байһанаараа манай районой ажалшадай дунда суутай юм. Тиимэ дээрэһээнь Пригороднэ районой ажалшад нүхэр Семеновае районойнгоо Соведтэ депутат болгон һунгаһан байна.

Нүхэр Семенова һунгагшадайнгаа захиануудые һайнаар дүүргэхын тулада ехэ үүсхэл оролдолго гаргажа ажалладаг. Татьяна Ивановнагай тон һайн талань юуб гэхэдэ, арад зоной али бүхы эрилтэнүүдтэнь айхабтар ехэ анхаралтайгаар хандадаг.

Би хадаа Пригороднэ районой гүйсэдкомой элүүрые хамгаалгын таһагта ажалладаг туладаа, нүхэр Семеновада олон асуудалнуудаар хандадагби. Тиихэдэмни Татьяна Ивановна хэзээ бүхэндэ хайхарамжатайгаар туһа хүргэдэг. Залуу медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ нүхэр Семенова шангагаяа ехэ туһа хүргэдэг байха юм.

Советскэ арадайнгаа үндэр дээдэ найдабариинь үнэн сэхээр харюулжа шадаха байһандань бүрин этигэжэ, манай районой бүхы һунгагшад Татьяна Ивановна Семеновада голосуудаа үгэхэнь лабтай.

А. Ульянова, Пригороднэ райгүйсэдкомой элүүрые хамгаалгын таһагые даагша.

ЭТИГЭМЖЭТЭ НЮУР

Һунгуулиин № 2 участогай һунгагшад хүдөө ажахын техникумэй клуб соо сугларба. Тэдэнэр СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн эрхим хүбүүд, басагад тухайда этигэмжэтэ нюурай хөөрөө шагнахын тула ерэбэд.

— Манай кандидат Татьяна Ивановна Семенова хадаа арад зонһоо таһаран гансаараа гараһан хүн бэшэ, — гэжэ оратор хэлэнэ, — бүхы советскэ арадтаяа хамта урган хүмүүжээ. Татьяна Ивановнагай ажабайдалые манай бүхы арадай ажабайдалтай сасуулбал, тэрэнэй таһаршагүй хубинь болоно. Врач болоһон хойноо Татьяна Ивановна хадаа эмнэлгын ба санитарно-гэгээрэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Энэ хадаа врач байхаһаа гадна, ниитын эдэбхитэй ажал-ябуулагша юм. Медсантруд Союзай Обкомой президиумэй гэшүүн байна. Пригороднэ районой райсоведэй депутадаар һунгагдаһан байха юм.

Эдэ дулэтэмэ үгэнүүдые һунгуулиин № 2 участогай этигэмжэтэ нюур, философско наукануудай кандидат нүхэр Вейцман хэлэнэ.

Ажалшадай һунгалтын урда тээхи Окружной зүблөөн нүхэр Вейцманиие этигэмжэтэ нюур болгон оложо, тон ехээр найдаа. Энэ этигэл найдабариень нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Нүхэр Вейцман партийна организацинуудай үргэн туһаламжатайгаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

Февралиин 25-да агитпунктда олоороо сугларһан һунгагшадай урда үгэ хэлээ. Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Семеноватай һунгагшадай уулзалган 27-ной үдэр болоһон байна. Энэ уулзалганай урда тээ нүхэр Вейцман хадаа Татьяна Ивановнатай хамта хүдэлмэрилһэн гү, али медицинскэ туһаламжа эрижэ тэрээндэ хандаһан һунгагшатай танилсаһан байна. Тэдэ һунгагшад үгэнүүдые хэлэжэ, Татьяна Ивановнагай шадамар врач байхаһаа гадна, энэрхы налархай зантай, эрхим нүхэр байһаниие харуулаа.

Һунгагша нүхэр Будылина үгэ хэлэхэ зуураа, депутадта кандидат нүхэр Семеновада областной больницые ехэ болгохо ба үбшэнтэнэй хойноһоо харууһалгые һайжаруулха тушаа оролдохыень захиһан байна. Тэрэшэлэн эхэнэрнүүдэй консультациин хүдэлмэриие һайжаруулха ба байрыень таарамжатай болгохо тушаа оролдолго гаргахыень захиба.

Үгэ хэлэһэн нүхэдүүд бултадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай — Татьяна Ивановна Семенова, Александр Васильевич Кудрявцев, Марк Борисович Митин гэгшэдэй түлөө голосуудаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэхые уряалаа.

Этигэмжэтэ нюур нүхэр Вейцман гансахан агитпунктда үгэ хэлэлгээр хүдэлмэреэ хизаарланагүй. Тэрэ хадаа предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд болон албахаагшадай урда үгэ хэлэнэ. Һаяхан, Соведүүдэй гостиницада байһан һунгагшадай суглаа үнгэргөө. Тус суглаан тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр, баяртай хүхюун оршон байдалда болоһон байна.

Партийна организациин туһаламжаар нүхэр Вейцман Ленинэй улицын № 63 гэртэ ажаһуудаг гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй суглаа үнгэргөө.

Этигэмжэтэ нюурнууд нүхэд Кузичев, Кузнецов, Хамаганов, Хайдуков ба бусад ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тэдэнэр һунгагшадай урда—агитпункт соо радиогоор, хамтын байрануудта, предприяти болон эмхи зургаануудай коллективүүдтэ үгэнүүдые хэлэнэ. Агитационно-ниитын хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй болоһон агитаторнуудаар дамжуулан ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй бүхы һунгагшадта хандаһан хандалгые олониитэдэ ойлгуулна.

Гадна, большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро советскэ арадай туйлаһан амжалтанууд, Сталинска Конституциин принципүүд тухайда һунгагшадта хэлэнэд. Үдэрһөө үдэртэ һунгагша бүхэн манай Эхэ орон дотор түүхэтэ богонихон саг соо болоһон хубилалтануудай агууехэ һүр жабхалангые элитээр харана. Һунгагшад хадаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хандалгые нэгэн һаналаар һайшаажа, мартын 12-то СССР-эй Верховно Соведтэ эрхим хүбүүд басагадаа һунгахаар бэлэн байһанаа мэдүүлнэд.

Гэбэшье, этигэмжэтэ нюурнуудта партийна организацинуудай зүгһөө эгээл үргэн туһаламжа үзүүлэгдэхэ ёһотой. Кандидадай түлөө агитаци хадаа гансахан тэрэ кандидадай өөрынь шанарые ба олониитын ажал-ябуулгые харуулалгаар хизаарлаха бэшэ байна. СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд — коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадууд гээшэ. Тиимэһээнь, агитаторнуудай зорилго юун болоноб гэхэдэ, кандидадуудайнгаа түлөө голосовалхадаа бүхы арадай һанал хүсэлтэй тааралдаһан политикын—большевистскэ партиин политикын түлөө голосовалхабди гэжэ һунгагшадта ойлгуулха хэрэгтэй.

К. Маслов, ВКП(б)-гэй Улан-Удын городской райкомой секретарь.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Иволгын аймагай санашадай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн эхэнэрнүүдэй суглуулагдамал комачда 15 километрын городской эстафетнэ урилдаанда 2-дохи һуури эзэлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Р. Овчинникова (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), Е. Шункова (ВЛКСМ-эй айком), В. Михеева (18-дахи партъездын нэрэмжэтэ колхоз).

Е. Кондратьевай фото.

„Б.-М. Үнэн" газетын материалаар хэмжээ абтаба

Яруунын мяханай совхоздо агитационно хүдэлмэри һайжаруулагдаа

«Б.-М. Үнэн» газетын энэ оной январиин 28-най номерто толилогдоһон «Ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй» гэһэн гаршагтай статья соо Яруунын аймагай мяханай совхоздо агитационно-ниитын хүдэлмэриин муугаар табигдаһаниие тэмдэглэгдэһэн байгаа.

— Статья соо тэмдэглэгдэһэн дутуу дунданууды усадхахын тула ВКП(б)-гэй айком хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые абаба. Тус совхоздо бэлэдхэл һайнтай 40 коммунистнууд, комсомолецууд ба интеллигенциһээ бүридэһэн агитколлектив эмхидхэгдэбэ. Февраль һара соо агитаторнуудай семинар 2 дахин үнгэрэгдөө. Агитаторнуудынь айлнуудаар, гүүртэ ба бригадануудаар — һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулна.

Совхозой гурбан фермэнүүдтэ ба центртэнь агитпунктнууд эмхидхэгдээ, тэндэнь радиоприемнигууд табигданхай, 50 гаран лозунг ба плакадууд бэшэгдэжэ үлгэгдөө.

Һунгагшадай дунда лекци уншалга эли бодо һайжараа. Февраль һарын 10 үдэр соо 5 элидхэл ба лекци хэгдээ. Айкомой лекторнүүд нүхэд Бадмаев, Киляков, Аюров, Дробышева гэгшэд тус совхоздо 4 лекци уншабад.

Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэһэнэй ашаар совхозой ажалшадай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри һайжаржа байна, — гэжэ ВКП(б)-гэй Яруунын айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Б. Аюров манай редакцида мэдээсэбэ.

Ойлгууламжын хүдэлмэри һайжаруулагдаба

—Танай «Бурят-Монголой Үнэн» газетэдэ толилогдоһон «Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулнагүй» гэжэ статья соо Закаменай аймагай Енгорбойн сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар табигдаһан тухай тон зүбөөр бэшэгдэһэн байна. Тус статья энэ колхозой партийна организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, ойлгууламжын хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдаһан байгаа. Тэрэнэй ашаар 1949 ондо мал үсхэбэрилхэ түсэб адуу морёор—93,3 процент, эбэртэ малаар—100 процент, хони ямаагаар—100,7 процент дүүргэгдэбэ. Мүнөө һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Гадна, энэ колхоз дээрэ уранһайханай самодеятельностиин кружок эмхидхэгдэнхэй. Гурбан сомоной колхознигуудта кинофильмнүүдые харуулха киноустановко байгуулагдаба, — гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша А. Ловцов манай редакцида мэдээсээ.

Салин хүлһөө саг сооь абадаг болоо

Манай газетын энэ оной февралиин 17-ой номерто толилогдоһон «Салин хүлһэ һаатуулна» гэһэн гаршагтай статья соо Закаменай аймагай кинофикациин таһагай хүдэлмэришэдэй салин хүлһэн удааруулагдажа үгтэнэ гэгдэһэн юм.

«Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд тодороо. Закаменай аймагай кинофикациин таһагай счедто 5 мянган түхэриг мүнгэн оруулагдаһан ба тус таһагай начальник нүхэр Десятовта энээнһээ хойшо салин хүлһэ һаатуулха үгы тухай заабари үгтэһэн байна»,—гэжэ кинофикациин управлениин начальник нүхэр Можаров редакцида мэдээсэбэ.

Агитаторай хүндэтэ үүргые эрхимээр дүүргэнэ

Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд агитационно ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Агитаторнууд нүхэд Д. Дамдинов, Ц. Заянтуева ба Зандуев гэгшэд даажа абаһан участогуудта саг үргэлжэ ошожо, элдэб темэнүүдээр һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримтэй колхознигуудые һайнаар танилсуулаа.

М. Ананина.

Колхозой түрүүлэгшэ

Үүрэй хираалжа, гэрэлтэй болохо тудам Үдэ голой хойто эрьеэр һубаран жэрылдэһэн үндэр үндэр байшангууд бүри эли боложо, тобойлдон харагдана. Тэдэнһээ үглөөнэй утаан бур бурхан гаража, сэхэ өөдөө хөөрэн, жабаргүй байһан сэнхир хүхэ огторгойдо тунана.

Тойроод хон жэн. Гансал радиогой дуун эли тодоор ханхинажа байба. Эндэхи колхознигууд гэр гэртээ һуугаад радио шагнажа, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаһан хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай толотомо амжалтануудые туйлажа байһан тухай мэдээсэлые баяртайгаар дуулажа, хүн бүхэн шэнэ хүсэтэйгөөр ажаллахые хүсэнэ.

Мүн энэ үедэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Рабдан Цыцыктуевич Банзарон баһал иимэ мэдээсэл дуулахалаараа, баруун таһалгадаа гүйжэ ошоод, радиогоо улам шангаар табина.

—Саймнай хүрэхэнь, түргэнөөр ууя, — гэжэ Вера Ивановнагай хэлэхэлээр, Рабдан Цыцыктуевич столдоо һуужа, аягатай сайгаа яаралтайгаар уугаад газаашаа гарана.

Наран һаяхан гараад, февралиин жабар улам шангадажа байба. Ажалдаа яараһан колхознигууд нишэ—тиишэ гэшхэлэлдэнэ. Зарьманиинь шарга тэргэнүүдтэ һуугаад дугшуулнад, нүгөөдүүлынь кузница тээшэ гэшхэлнэд.

—Иимэ эдэбхитэй хүнүүдээр хүдэлхэдэ бэедэ хүнгэн, урматай даа,—гэжэ һанаһаар нүхэр Банзарон правлениин контородо ошоно. Зуурандаа парторг Гончиковтой уулзажа, радиогоор дуулаһан һүүлшын мэдээсэлнүүд тухай хөөрэлдэнэ, колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үшөө һайнаар ябуулха гэлсэнэ. Тэрэ дары бухгалтеридаа оробод.

—Энэ һүниндөө арай гэжэ заһадань гарабабди, —гэжэ жэлэй тоосоо табижа дүүргэһэн тухайгаа колхозой бухгалтер Содномова түрүүлэгшэдээ элидхэбэ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо тоосоото-һунгуулиин суглаан боложо, тэндэ правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Банзароной тоосоото элидхэл дуулаа. Элидхэлһээ, мүн колхознигуудай үгэ хэлэһэн дээрэһээ мэдэхэдэ, энэ колхоз жэл ерэхэ тудам эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхижэжэ байна. Һүүлэй үедэ олон һалбаритай ажахы эрхилдэг болоо. Малажалһаа гадуур, мүн шубуунай, ангай, зүгын фермэнүүдтэй болоһон байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ ангайнь фермэһээ 30 мянган түхэригэй орошо ороо.

1949 ондо малажал хүгжөөхэ түсэбөө бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Нёдондо һайн ургаса хуряагаад, гүрэнтэеэ болзорһоо урид тоосоһон, энэ жэлэй тарилгада бардам хүрэхэ үрһэ хааһан байна. Мүнөө 1800 центнер үрһэ тарилгын кондицида хүргэнхэй. Энэ жэлдэ 1400 гектарта ороһото культурануудай тарилга хэхэ, тэрэ тоодо 700 гектарта шэниисэ тариха юм.

Жэлэй тоосоо табижа, суглаан дээрэ баталаад байхада, колхознигуудай ажалта үдэртэ горьтой тарян, малажалай продуктнууд ба мүнгэн хубаагдаха болобо. Жэшээлхэдэ, колхозник Ширапжалсан Цыренжаповай бүлэ 5620 түхэриг мүнгэ, 28 центнер таряа, 172 килограмм мяха ба бусад продуктнуудые элбэгээр абаха байна. Мүн колхознигууд Мунко Цыжипов, Дымбрыл Базаров гэгшэдэй бүлэнэр нилээдгүй ехэ олзо олоо.

Колхозой культурна ургалтань жэл бүри хүгжэнэ. Айл бүхэнэй гэртэ радио дуугардаг, электрын гал ялардаг болоо. Электричествын хүсөөр орёо оньһон станогуудые хүдэлгэдэг, түлеэ татадаг, нооһо хайшалдаг болоһон байна. Энэ жэлһээ эхилжэ, электрын хүсөөр үнеэ һаадаг болохо.

Тус колхозые долоон жэлэй турша соо таһалгаряагүйгөөр хүтэлбэрилхэ зуураа, Рабдан Цыцыктуевич баян дүй дүршэлтэй болоо. Тэрэ хадаа түбхын түрүүндэ ажалай эмхидхэлые һайнаар табидаг, хүн бүхэндэ таараха хүдэлмэрииень даалгадаг, тиин тэрэнэй дүүргэлтые ходо хинан шалгадаг байха юм. Хүтэлбэриин нимэ шанар хадаа колхозой ажахые хододо урагшань татаха, колхознигуудай жаяг заршам шангаар сахиха, эсэстээ амжалта туйлаха ябадал хангадаг.

* * *

Колхознигууд тоосоото суглаан дээрээ артелиингээ правлениин түрүүлэгшэ Рабдан Банзароной элидхэл зүбшэн хэлсэжэ, саашанхи зорилгонуудаа хараалһан байна. Тиихэ зуураа, болохоёо байгаа һунгалтануудай хүндэлэлдэ хабарай тарилгада бэлэдхэлые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ, малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан малай тоо толгойн тогтоогдомол минимумые байгша оной июниин 1-дэ сүм дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялга абаа.

Мүнөө нүхэр Банзарон колхозой партийна организацитай, эдэбхитэдтэй хамта, һунгалтын үдэрые шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө колхознигуудай абаһан энэ уялганууды нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хабаяа элсүүлжэ байна. Нүхэр Банзарон холын гүүртэнүүдтэ илангаяа ехэ анхарал табижа, тэндэ саг үргэлжэ ошодог, малшадай эрилтэнүүдые гүйсэд хангадаг, тэдэнэрэй дунда хөөрэлдөө хэдэг юм. Тиигэжэ колхознигуудай дунда хүндэтэй, магтаалтай болонхой.

Орденто түрүүлэгшэ Банзароной оролдоотой хүтэлбэриин ашаар, Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ артель республика соо түрүү колхозуудай нэгэниинь болонхой.

Н. Кодунская.

Хитадай Арадай республикын ба Вьетнамай Демократическа республикын хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоолго туша[…]

ПЕКИН, февралиин 26. (ТАСС). Хитадай Арадай республикын ба Вьетнамай Демократическа республикын хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтооһонтой дашарамдуулан, Бүхэвьетнамска национальна нэгэдэлэй лига ба Вьетнамай национа[…] нэгэдэмэл фронт хадаа Хита[…] арадай Политическэ консульта[…] на Соведэй Национальна ко[…] тедтэ амаршалгын телеграм[…] хамтадаа эльгээбэ гэжэ Синь[…] агентство мэдээсэнэ.

Голландиин Коммунистическэ партиин съезд

ГААГА, февралиин 25. (ТАСС). Роттердамда Голландиин Коммунистическэ партиин съезд болоо. Ороной нютаг бүриһөө партийна организацинуудай түлөөлэгшэд сугларба. Хилын саанаһаа гансахан Франциин коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн Виктор Миашу ерээ. Гэбэшье, голландска полици съезд дээрэ тэрэнэй үгэ хэлэхыень хорибо.

Бүхы оронуудай ажалшадай агуу ехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай ехэ портрет президиумэй стол дээгүүр үлгөөтэй байна.

Коммунистическэ партиин правлениин түрүүлэгшэ Вагенаар эхилэлгын үгэ хэлээ.

—Съездын урда ехэ зорилгонууд табяатай байна. Съезд хадаа ажалшадай бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ, англо-американска дай үүдхэгшэдтэ ба тэдэнэй туһамаршадта эсэргүү тэмсэлгэ шангадхаха ябадалда шэглүүлэгдэһэн шиидхэбэринүүдые абаха ёһотой—гэжэ элидхэлшэ зааба.

Бельгиин, Франциин, Люксембургын, Италиин, Баруун Германиин коммунистическэ партинуудһаа, Германиин социалистическэ нэгэдэмэл партиһаа, Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиһаа, мүн бусад партинуудһаа абтаһан амаршалгын телеграммануудые уншаа. Хитадай Арадай Республикын коммунистическэ партиһаа абтаһан амаршалгын телеграмма угаа ехэ баяртайгаар угтагдаба. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиһаа амаршалга ерэ[…] мэдээсэл зал соо ехэ баяр үүс[…]

«Голландиин Коммунисти[…] партиин съездэ.

Советскэ Союзай Коммуни[…]ческэ партиин Центральна Ко[…]тет болбол голландска хүдэлм[…]шэн ангиин түрүү отряд—Голл[…]диин Коммунистическэ парт[…] съездэ амаршалга хүргэн, а[…]дань амжалтануудые хүсэнэ.

Голландиин компарти ха[…] марксизм-ленинизмын револю[…]онно теорёор коммунистну[…] зэбсэглэжэ ба өөрынгөө зэрг[…]дые эмхидхэн бэхижүүлжэ, [...]дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, хүд[…]мэришэн ангиин нэгэдэлэй т[…] ажалшадай ажабайдалай инте[…]сүүдэй түлөө, бата бэхи эб [...]рамдалай хэрэгэй түлөө, демо[…]тиин ба социализмын хэрэгэй [...]лөө тэмсэлдээ амжалтану[…] туйлаха байха гэжэ Советскэ С[…]зай Коммунистическэ парт[…] Центральна Комитет этигэнэ.

СССР-эй Коммунистическэ п[…]тиин Центральна Комитедэй да[…]габаряар М. Суслов».

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй энэ те[…]рамма нэрьемэ альгаташал[…] угтагдаа. «Сталин мандаха бол[…]гой!», «Сталинда алдар со[…] «Агууехэ Советскэ Союзда ал[…]соло!», «Бүхы дэлхэйн арадуу[…] хоорондохи хани барисаан ман[…]ха болтогой!» гэһэн хашхарал[…]нууд зал соо соностоно.

Коммунистическэ партиин ге[…]ральна секретарь Пауль де Гр[…] съезд дээрэ ехэ элидхэл хэбэ.

Венгерскэ правительствын составта боло[…] хубилалтанууд

БУДАПЕШТ, февралиин 26. (ТАСС). Венгерскэ телеграфна агентствын мэдээсэлые тэндэхи газетэнүүд толилбо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Финанснуудай министр Иштван Кошша, гэгээрэлэй ба культын министр Дьюла Ортутаи, барилгын министр Йожеф Дарваш гэгшэд тушаалһаа гараха тухай мэдүүлээ, — гэжэ премьер-министр Иштван Доби Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ мэдээсэбэ.

Февралиин 25-да Арадай республикын Президиумэй заседани боложо, тэрээн дээрэ Президиумэй секретарь Кароль Олт тушаалһаа гараха тухай мэдүүлбэ. Энэнэй тушаалһаа гаралгыень анхара[…] абаад, Президиумэй гэшүүн [...]рошка Сабо гэгшэдэ Президи[…] секретариин уялгануудые са[…]ра даалгаба. Тэрэнэй һүүлээр, [...]дай республикын Президиум [...] Иштван Кошша, Дьюла Ор[…] ба Йожеф Дарваш гэгшэдые [...]шаалнуудһаань сүлөөлөөд, ф[…]снуудай министрээр — Ка[…] Олт, гэгээрэлэй ба культын [...]нистрээр — Йожеф Дарваш, [...]рилгын министрээр —Ласло Ш[…]дор гэгшэдые томилоо.

Шэнэ министрнүүд Арадай [...]публикын Президиумэй түрүүл[…] Арпада Сакашичда тангар[…] үгэбэ.

Францида фашистска заговор бэлэдхэхэ түсэбүүд ту[…]

ПАРИЖ, февралиин 24. (ТАСС). «Юманите» газетын толилһон статья соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Французска арадай нэгэдэл» гэжэ деголлевскэ парти (РПФ) хадаа демократическа эмхи зургаанудта эсэргүү заговорые, министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Жорж Бидогой хабаадалгатайгаар дэмжэнэ. Америкэһээ һая бусажа ерэһэн генерал Бийот, заговорой бэлэдхэлые шууд эрхилхын тула армиһаа табигдаһан хэбэртэйгээр хэлсэнэ. Бэеэ худалдаһан политическэ ажал ябуулагшадай уршагта хэр[…] дашарамдуулан, республикын [...]зидентын нэрэ хүндые олони[…] урда гутааха, тэрэнэйнгээ һүү[…] заговорщигууд де Голлиие Ел[…]скэ ордондо абаашаха гэжэ ур[…]тынь түсэб соо хараалагдана, [...]дэлмэришэдэй демократическа [...]ганизацинуудай толгойлогшо[…] үгы хэхын тула үргэн хэмж[…] полицейскэ операцинууд хара[…]дана. Тэрэ үеэрнь РПФ-гэй ко[…]данууд ябуулга хэжэ эхилхэ [...]ха.

Французска правительствын хархис хуул[…] проектнүүд

ПАРИЖ, февралиин 26. (ТАСС) Тон яаралтайгаар зүбшэн хэлсэхые ба баталхые гуйжа, Национальна суглаанай бюродо правительствын дамжуулан табиһан хархис хуулиин хоёр проектые «Юманите» газетэ эрид шүүмжэлбэ.

«Заговорщик де Голлиин түсэбүүдтэнь туһалан, правительство хадаа түрибэлгүй хархис муухай хуулинуудаа баталуулха гэжэ табиба. Хуулиин нэгэдэхи проектнь демократическа хэблэлдэ эсэргүү хэмжээнүүдтэ зорюулагдана. Тус проект хадаа газетэнүүдэй парламентска эрхэтэй директорнүүдтэ туһалагшанарые томилхоор хараална. Энэнь эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа газетэнүүдтэ сохилто хэхэ арга боломжотой болохо зорилгоор хэгдэнэ.

Хуулиин хоёрдохи проектнь бүришье жэгшүүритэй байна: американска зэбсэг буулгалгые яабашье хангаха, уршагта дай үргэлжэлүүлхэ зорилгоор Вьетнам худар буу зэбсэг эльгээхэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй хүдэлөөе, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе ба демократическа организацинуу[…] ударидалгагүй болгохо ябад[…] шэглүүлэгдэнхэй. Энэ хуу[…] проектые уншахада, тэрэнэй х[…]то муухайнь бүрин элирнэ. Д[…]най тулада ажаллахаһаа арс[…] металлист, сэрэгэй материал[…]дые буулгахаһаа арсаһан до[…] тэдэ материалнуудые зөөхэһөө [...]саһан түмэр замай хүдэлмэри[…] эб найрамдалай тала бари[…] Вьетнамдахи дайнда эсэргү[…] үгэ хэлэһэн бүхы демокрадуу[…] хүндэ хэһээлтэдэ хабаадуулаг[…] болоно. Энэ проектнь 1940 [...] социалист Серолиин үүсхэлээр [...]таһан онсо хуулитай сэхэ хо[…]той. Гэбэшье, шэнэ хуулиин пр[…] үшөө муухай байна. Даладье [...] Рейно гэгшэд табадахи коло[…] агентнүүдэй хорото ябуулга [...] байха үедэ, Франциин патри[…]дые ба антифашистнуудые т[…]дэ хаахын ба хүдэлмэришэнэй [...]дэлөөндэ сохилто хэхын т[…] Серолиин декредые хэрэгл[…] байгаа. Тиимэ юумэ мүнөөшье [...]хин хэхэ һанаатай».

Харюусалгата ре[…]

Д. Д. ЛУБСАН[…]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 8-23; отделов партийной и комсом[…] жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02246. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.